MARSHALL BROOMHALL B. A.

DOKTOR LEE

EN AF KINAS KRISTNA

Pris: 50 öre

Doktor Y. S. Lee

En af Kinas kristna

DOKTOR LEE

EN AF KINAS KRISTNA

AF

MARSHALL BROOMHALL, B. A.

BEMYNDIGAD ÖFVERSÄTTNING

STOCKHOLM
KVINNLIGA MISSIONS ARBETARES FÖRLAG
(K. M. A.)

STOCKHOLM
TRYCKT HOS ERNST WESTERBERG 1911

INNEHÅLL

Sid.

Inledning 7

Studenten 9

Predikanten 15

Budskapet 27

Ett förblifvande verk 43

Inledning.

»Vi hoppades att han var den, som skulle förlossa Israel.» Med dessa ord uttalade två af Jesu lärjungar på vägen till Emmaus sin klagan och sorg inför honom, som förvisso var Israels och hela mänsklighetens Återlösare. Inspirerade af en helig längtan och ledda af en öfvertygelse, som helt erkände Guds utvalde tjänare, togo de ändå miste, så att de förlorade mod och hopp på grund af en ofullkomlig kunskap om Guds återlösningsplan.

Huru ofta hafva icke i kyrkans historia dessa Kleopas' ord varit uttryck för det kristna hjärtats sorg och missräkning, då någon missionsarbetare dukat under i striden! Det är förvisso rätt att bedja för människosläktets återlösning, och det är förvisso mänskligt att med glad förväntan blicka upp till Herrens tjänare, hvilka synas så särskildt utrustade för det arbete, hvartill Gud kallat dem. Likasom det allvarliga och djupa i Abrahams trosprof icke bestod i offret af en son, utan i uppgifvandet af ett af Gud utlofvadt och af Gud gifvet utsäde såsom nödvändigt för Guds eget ords uppfyllelse, så består bitterheten i mången sorg icke i förlusten af en vän, utan däri, att Gud tar

hem ett redskap, som han synbarligen utvalt för uppnåendet af ett särskildt mål. Vi känna så ofullkomligt till alla de omständigheter som samverka till att Gud skall kunna förverkliga sin plan, att *vår* sorg ofta kan vara lika mycket ett misstag som Kleopas' någonsin var. Inför dessa lifvets och tjänandets hemligheter visar tron tillbaka på Kristi ord: »Hvad jag gör, vet du icke nu, men framdeles skall du få veta det» (Joh. 13 : 7).

För många, som arbetat och bedit för Kinas evangelisering, hade den stora välsignelse, som följt dr Lee's missionsverksamhet, helt naturligt gifvit anledning till den förhoppningen, att han var utsedd som redskap att föra den kinesiska församlingen in uti en djupare kunskap om de ting, hvilka fritt erbjudas oss i Kristus. Under bön och väntan hade man börjat samla sig omkring honom såsom ett utvaldt redskap, då han helt plötsligt — mänskligt att se — alltför tidigt rycktes bort i en ålder af 33 år. Den 14 aug. 1908 gick han att mottaga sin lön, lämnande efter sig en ung änka omkring 27 år och tre små barn, Philip, Grace och Faith. Må den som läser denna bok i bön inför Gud lägga fram det stora arbete, som denne trogne tjänare lämnat efter sig, samt äfven komma ihåg den sörjande änkan och de tre små faderlösa barnen!

Studenten.

Young Lee var född af kristna föräldrar. Hans far och farfader hade varit pastorer i den amerikanska metodist-episkopala kyrkan i södra Kina. Han föddes i Shanghai (eller Soochow) år 1875 och döptes en månad gammal. Den andliga atmosfären i hans kristna hem bidrog till att fostra höga grundsatser och att hos ynglingen utveckla en god karaktär. Detta visade sig tydligt under hela hans lif, ty den gudsfruktan och rättrådighet, som utmärkte hans fader, gjorde ett starkt intryck på honom och hans bröder alltifrån deras ungdom.

Lee's åsikter i penningfrågor må tagas som ett belysande exempel. Som pastor i metodistkyrkan skulle hans fader varit fullt berättigad att företaga sina ämbetsresor på församlingens bekostnad, men hellre än att göra detta, gick han oftast till fots för att inbespara församlingens medel. Den sparda penningen var kanske icke så stor, men föredömet var ovärderligt för hans söner, hvilka tidigt lärde sig att beundra sin kristna faders upphöjda egenskaper och sedan sökte likna honom. »Till och med ett par af mina bröder, hvilka icke tagit emot kristendomens san-

ningar såsom jag», sade dr Lee en gång, »äro oförvitliga i penningfrågor. Jag tror, att vi ärft detta af vår far.»

Men föredömet kunde icke frälsa, ehuru det utan tvifvel beredde Lee's hjärta och sinne till lydnad för den gudomliga uppenbarelsen, när den kom. Han hade alltifrån barndomen varit van att bevista såväl enskilda bönestunder som den offentliga gudstjänsten, ehuru han ännu icke kommit till kunskap om Kristus såsom en personlig Frälsare.

Vid 12 års ålder blef Lee inskrifven vid St. John's läroverk i Jessfield, en utmärkt uppfostringsanstalt, belägen ungefär 5 mil från Shanghai. Vid detta läroverk stannade han i 7 år och blef under denna tid vid 16 års ålder konfirmerad af biskop Boone. De många premier, han fått mottaga under sin vistelse där, vittna om såväl hans skicklighet som hans goda uppförande.

Från St. John's läroverk skickades han till Tientsin till en medicinsk statshögskola. Detta var i många hänseenden en kritisk tid i hans lif. Han var nu 19 år gammal, en ålder, som i sig själf är pröfvande nog för de unga, äfven om denna ungdom är bevarad genom hemlifvets och den kristna omgifningens alla hjälp- och skyddsmedel. Huru svårt måtte det icke ha varit för denne yngling att plötsligt befinna sig fjärran från hem och vänner i den kinesiska statens läroverk i stället för i en kristen skola och med icke mindre än 10 tæls (27 kr) i handpenningar i månaden.

Tientsin, en blomstrande hamnstad i norra Kina, var rik på sådana frestelser, för hvilka de unga alltför ofta äro utsatta på de platser, där Öster- och Västerlanden mötas. Dessutom anlände Lee just vid den tidpunkt, då det kinesiskt-japanska kriget utbröt och då känslorna svallade öfver och särskilda friheter tillätos de unga männen. På alla sidor var han således omgifven af frestelser, frestelser, som fört oräkneliga tusental i fördärfvet. Här i den medicinska högskolan och under dessa abnorma förhållanden sammanfördes den unge Lee med ett 20-tal andra studenter, alla mer eller mindre i samma läge som han. Kan man förundra sig öfver att de penningar, som han och hans kamrater mottogo — en stor summa för kinesiska ynglingar — hufvudsakligen användes till att besöka teatrar, vinstugor och andra ställen af tvifvelaktig beskaffenhet. Utan att underskatta det välgörande inflytande — och detta var af stor betydelse — hvilket han mottagit såväl genom uppfostran i hemmet som genom skollifvet i Shanghai, var det likväl alltför uppenbart, att den unge studenten stod i stor fara att duka under för frestelserna i sina nya förhållanden. Det var vid denna tid som mr och mrs Woodberry tillhörande »the Christian and Missionary Alliance» genom Guds underbara nåd kommo till Tientsin och med varmt intresse började att omfatta de många studenterna vid de olika kinesiska högskolorna. De öppnade genast sitt hem för dessa unga män, och en af Lee's studentkamrater blef af mr och mrs Woodberry ute på en gata in-

bjuden till deras hem. En sådan inbjudan var utan tvifvel afvikande från den kinesiska etiketten, hvarför den äfven blef föremål för kritik.

Oaktadt detta mottog studenten bjudningen och kände sig både road och förtjust. Hans värds och värdinnas enkla tro på Guds ord gjorde ett djupt intryck på honom, under det att mycket i deras hem väckte hans intresse. Han återvände sedan till sina kamrater och berättade för dem om »dessa egendomliga missionärer.»

Till en början drifven af nyfikenhet, beslöt den unge Lee att nästa gång följa sin vän för att själf få en inblick i saken; men han var icke förberedd på hvad som skulle följa. Det utländska pianot, sången och den helt och hållet nya atmosfären i missionärens hem voro för honom en icke så liten omväxling från högskolelifvets slentrian, och han var fast besluten att komma tillbaka. Under ett af de följande besöken blef han vänligt men öppet tillfrågad, om han var frälst. Detta var mer än han hade väntat, och förvirrad på samma gång som något förvånad, framstammade han, att han som barn blifvit döpt.

»Men att vara döpt är icke detsamma som att vara frälst», svarade hans vänliga men allvarliga värdinna. Detta svar bragte honom i ännu större förlägenhet, men tagande sin tillflykt till ett annat nödvärn, utbrast han: »Men jag blef äfven vid 16 års ålder konfirmerad af biskop Boone». »Detta är icke heller frälsning», återtog hans värdinna. Förbryllad

och rodnande af blygsel hade den unge studenten intet mer att säga. Hans älskvärda värdinna afhöll sig visligen från att fullfölja samtalet i detta ämne, men bad honom och hans kamrat att skriftligen gifva henne ett svar. Studenterna togo afsked och återvände till högskolan. Där började nu en scen, som man gärna skulle vilja ha varit vittne till, men som man i fantasien något så när kan föreställa sig. Inom högskolans murar, en högskola understödd af kejserliga fonder och med det enda syftet att utbilda en kår af skickliga läkare, började studenterna nu en allvarlig diskussion om kristendomens kraf, men isynnerhet om frälsningens betydelse. »Hvad menar hon?» sade Lee. »Hon erkänner hvarken dopet eller konfirmationen som frälsning. Hvad menar hon då?» Diskussionen slutade utan ett enda svar, och som Lee kände sig »alltför skygg att gå tillbaka», förblef detta invecklade spörsmål alltjämt ett olöst problem för Lee's hjärta och sinne.

Det dröjde dock icke länge, innan det kom ett bref, inbjudande studenterna att komma tillbaka. Ifriga att få veta hvad frälsningen verkligen var, gingo de dit och tillstodo öppet, att de voro i stort bryderi. Tydligt och enkelt förklarade nu mrs Woodberry för dessa unga sökare, att Kristus själf var »vägen och sanningen och lifvet», och att det var nödvändigt att personligen mottaga Kristus i sitt hjärta, ty »den som har Sonen, han har lifvet; den som icke har Guds Son, han har icke lifvet.» »Detta insågo vi alltför väl», skref dr Lee kort därefter, »ty vid den tiden

voro vi stora syndare och erkände öppet, att vi icke voro frälsta.» Så långt hade det nu kommit. Det faktum, att de voro syndare, förlorade människor, i behof af frälsning, hade nu gripit dem, och det blef således en möjlighet att tydligare kunna klargöra för dem Guds frälsningsplan. Men lätt var det icke. Det tog veckor af förbön och trofast ledning, innan den unge Lee kunde lämna sig åt Kristus, mottagande honom som sin personlige Frälsare.

Lee var icke ensam, ty han och omkring femton af hans studentkamrater bekände inom kort offentligt sin tro på Kristus.

Hos dessa unga män efterföljdes frälsningen omedelbart af nit för själar. Sanningen af dessa Kristi ord blef snart för dem en lefvande verklighet: »I hafven icke utkorat mig, utan jag har utkorat eder, och jag har bestämt eder, att I skolen gå åstad och bära frukt, och att eder frukt skall förblifva» (Joh.15:16). De började att sälja evangeliidelar på gatorna, i templen och på salutorgen, och dagligen såg man på gatorna en skara unga studenter förklarande Guds ord. De sände studenter till krigs- och sjökrigsskolorna och till universitetet i Tientsin för att förkunna evangelium. Senare beslöto de att låta uppföra ett eget kapell. Omkring 25 evangelister underhöllos af dessa studenter och vänner till Beulahkapellet, till dess att boxareupproret utbröt och bragte allt i upplösningstillstånd.

Men vi gå vår berättelse något i förväg.

Predikanten.

Några månader efter sin omvändelse kom den unge studenten till full förvissning om att han blifvit kallad af Gud att predika evangelium. Det var år 1896. Ehuru han till en början icke uppmuntrades i denna tanke af mrs Woodberry, hängaf han sig dock åt bön och ett flitigt studerande af Guds ord för att fullfölja den kallelse han mottagit. Det var under denna tidpunkt af hans lif som hans framtidsplaner undergingo en hastig och genomgripande förändring. Han förlorade sinne för världen och till och med för sina medicinska studier och hans själ fattades af en djup längtan efter Gud och en fullare insikt i hans ord. Han aflade icke desto mindre med utmärkelse sin akademiska examen; men att förkunna evangelium och uppbygga församlingen hade blifvit hans dröm natt som dag. Kristus blef för honom verkligare, hans förhållande till Herren innerligare. Några år senare yttrade han om sin erfarenhet: »Kristi närvaro var vid denna tid för mig så verklig, och det var ingen svårighet, som icke Kristus kunde öfvervinna. Jag mötte på min väg många svårigheter och till en början dukade jag under, men huru stora

än svårigheterna voro, och huru många gånger jag än föll, kunde likväl aldrig min tro släppa Kristus, förrän segern var vunnen. Jag talade med Kristus på samma sätt som jag talar med en vän eller släkting. Om jag icke kunde öfvervinna en synd bad jag om och om igen, ty jag ville icke fortgå i synden, blifva van därvid och så få mina andliga sinnen förslöade.»

Under två år hade han lidit mycket af dysenteri och icke funnit någon lindring i sin sjukdom genom läkarna vid högskolan. Det såg ut som om han skulle långsamt aftyna, ty han vägrade att mottaga alla slags födoämnen, särskildt mjölk. Nu var Lee's temperament af naturen särdeles lifligt och intensivt. Han visste icke af någon halfhjärtenhet, hvad än han gjorde eller trodde att han borde göra, det gjorde han af hela sin själ.

Han var själf medveten om denna sitt skaplynnes intensitet och gick till och med så långt, att han efteråt kallade den »mitt bekymmer.» Då hans moder vid ett tillfälle förebrådde honom, att han icke ville ingå i någon affär för att förtjäna penningar, blef hans svar: »Om du får se mig taga ett steg åt sidan, moder, skall du få se mig komma alldeles bort från den rätta vägen». Hvad han var, var han helt. Alldeles utmattad efter sin långvariga sjukdom, beslöt han en dag att öfverlämna åt Kristus sina kroppsliga lidanden. Hans tro blef genast satt på prof, ty just samma dag blef han i Woodberry's hem bjuden på en kopp kakao med mjölk. En strid uppstod genast inom honom. En röst sade: »Tag den icke, ty mjölk läm-

par sig icke för dig», men en annan röst gaf honom följande påminnelse: »Du har denna eftermiddag öfverlämnat din kropp åt mig, hvarför fruktar du?» Lee erkände öppet frestelsen, öfvervann den, och mjölken förtärdes, hvarefter han intygade, att »hans nöd ögonblickligen försvann.»

En förtrogen vän till honom skrifver: »Utan tvifvel uppenbarade Gud mången gång sin kraft för denne sin tjänare genom att helbrägdagöra honom; men det är karaktäristiskt för Lee, att på samma gång som han icke sökte att dölja det verkliga förhållandet, ville han icke heller lysa därmed. Som han visste, att Gud ej för alla uppenbarat denna trosväg, ville han, att den ej skulle särskildt framhållas.

Några månader sedan Lee gjort ofvannämnda erfarenhet, sjuknade han i kopporna. Som man ej visste hvad slags sjukdom det var, kom högskolans inspektor till den unge medicine studeranden för att tala med honom om hans underliga åsikter angående medicin. »Ni är en af högskolans studenter», sade inspektorn, »och måste intaga medicin.» »Mycket gärna», svarade Lee, »det skall icke döda mig», och så gaf han efter för inspektorn. När det dagen därpå blef kändt att Lee's sjukdom var smittkoppor, upphörde helt plötsligt inspektorns ifriga omsorg om honom, hvad hans besök beträffade, och Lee lämnades helt ensam att handla som han själf fann för godt. Huru han handlade, röjer mannen.

Sjukdomens första skede hade knappt upphört, innan han beslöt att gå till ett af de möten, som han bru-

kade bevista. Som smittkoppor är så allmänt i Kina, kom han icke att tänka på den fara, för hvilken han utsatte andra. Under sin sjukdom hade han icke låtit raka sitt hufvud, och som han icke kunde visa sig offentligt på detta sätt, lät han genast tillkalla en barberare. Mannen anlände men blef orolig öfver sin kunds tillstånd och vägrade bestämdt företa rakningen, sägande: »Om jag nu rakar Edert hufvud, så dör Ni.» — »Ni måste raka mig», svarade Lee, »om jag dör eller icke, det är icke Eder sak.» Barberaren gaf genast efter, då han hörde huru bestämd Lee var. Ehuru hans hufvud efter rakningen visade alltför tydliga spår efter den svåra sjukdomen, begaf han sig likväl till mötet.

»Du skall bli föremål för allmänt löje», utropade hans studentkamrater. »Det generar mig ej», svarade Lee, då han gick åstad och verkligen blef utsatt för såväl högskolans dekanus' som inspektorns hånleenden. Sådan var denne unge man, men tiden och erfarenheten förändrade detta häftiga sinnelag, och efteråt erkände han: »Jag skulle icke nu kunna handla så, men vid den tiden var jag en ouppfostrad ung kristen.» Denna tilldragelse ger oss en inblick i den unge mannens själ. På grund af sin enfaldiga men lefvande tro på Kristus fruktade han ej för någon människas omdöme, äfven om han visste, att han skulle löpa fara att blifva relegerad från högskolan.

Vid denna tid var han mer än lärjunge i missionärens hem. Han var brinnande för själars frälsning och började med allvar att arbeta bland sina student-

kamrater och att besöka patienterna i sjuksalarna. Detta arbete uppväckte hos honom en allt innerligare längtan att blifva uppfylld af den Helige Ande, och han tog ofta sin tillflykt till högskolans platta tak för att där bida efter Gud och af honom mottaga den stora gåfvan. Under någon tid väntade han, att han skulle förnimma några ovanliga känslor; men som tiden gick, insåg han sitt misstag och erkände, att han måste mottaga den Helige Ande genom tro och icke vänta på några känslor.

Som missionär var Lee utrustad med stora gåfvor och mycken vishet. »Jag undviker alltid ämnen, där man är af olika åsikter», förklarade han. »Det tjänar till intet att motsätta sig andras förutfattade meningar. I alla samtal är det visligt att undvika detta;» men å andra sidan fruktade han icke för att öppet uttala sin mening, när så fordrades. »Den enda nyckeln till människohjärtat är Davids nyckel», var hans vittnesbörd, »och den passar till hvarje lås. Om människorna icke komma till eder med sina bekymmer, så är det därför att de icke se, att ni öfvervunnit edra egna eller ock att Kristi kärlek icke är uppenbar i eder.» »Betunga icke edert arbete med planer. Den lefvande Kristus är eder plan och han skall visa eder steg för steg.» Lee's mål var att föra den själ som var i nöd i personlig beröring med Kristus. »Antag, att Kristus bodde vid en af Shanghai's gator; huru länge skulle ni hålla på att undervisa en hednisk kvinna i katekesen, innan ni förde henne till Kristus?» var ett af hans yttranden. Om också några

af dessa yttranden förskrifva sig från en senare tidpunkt än hans studietid i Tientsin, visa de likväl några af de grundsatser, som redan då började leda hans handlingar och hvilka så småningom gjorde honom till den vise och nitiske ledare, som han sedermera blef.

Omkring 6 eller 7 år stannade han vid högskolan i Tientsin och hade afslutat sina studier vid 25 års ålder. Nu inträdde en kris af stor betydelse. Personligen kände han sig kallad att predika evangelium, men som han var utbildad till läkare vid en statens högskola, var han lagenligt och moraliskt bunden vid staten, som gifvit honom hans uppfostran. Hvad var att göra? Detta återgifves bäst med hans egna ord.

»När jag aflagt min akademiska examen vid högskolan i Tientsin, var jag bunden vid staten. Men kort innan boxareupproret utbröt och utan någon som helst vetskap om hvad som förestod, gick jag till högskolans dekanus och sade honom, att jag önskade resa hem. Dekanus svarade: 'Ni är kristen; Ni lofvar ju mig att komma tillbaka. Lofvar Ni mig detta, skall Ni få resa'. Ehuru han icke själf var kristen, visste han, att jag som kristen skulle hålla mitt ord. Jag svarade honom: 'Jag vill icke gifva Eder ett löfte utan förbehåll. Om Ni har en anställning att erbjuda mig och underrättar mig därom, vill jag komma tillbaka, men i annat fall vill jag ej återvända'. Som denne man dog under boxareupproret, kunde han således ej sända efter mig, hvadan jag blef fri från löftet.»

Hofvets flykt från Peking, de allierades belägring af Tientsin och dess omnejd, och den fullständiga upplösning, som följde på boxareupproret, skulle ha gjort det nästan omöjligt för den unge doktorn att åter träffa sina andra förmän, äfven om han hade önskat detta.

Den unge doktorn hade lämnat Tientsin i början af det minnesvärda året 1900 och tagit med sig sin unga hustru och sin lilla son Filip. Han hade gift sig, då han ännu var student, med en ung och älsklig flicka omkring 17 år gammal — dotter till rika fosterföräldrar — hvilken erhållit sin uppfostran vid metodist-episkopala skolan i Chinkiang. Genom Guds underbara ledning fördes Lee och hans familj bort från norra Kina just innan den fasansfulla förföljelsen år 1900. Han bosatte sig sedan i Shanghai. En kort tid förestod han ett kapell i denna stad, men hans gåfvor passade ej för detta arbete, och då han ansåg ansvaret för stort afstod han från denna anställning och antog en kallelse att undervisa i engelska språket vid en anglo-kinesisk högskola. Men en tid af andligt tillbakagående följde, öfver hvilken erfarenhet han ofta fällde tårar, då han för sina studentkamrater berättade om de själsstrider han haft att genomkämpa, därför att han icke fullföljt den gudomliga kallelsen.

Ur denna andliga ljumhet väcktes han slutligen genom sin brorsons allvarliga sjukdom. Men uppvaknandet var för honom ingen lätt sak. Synd och vanor, öfver hvilka han förut vunnit seger, voro icke

så lätta att öfvervinna, och ända till sitt lifs slut kände han, att han förlorat mycket genom denna tid af tillbakagående. Då han förstod, att Gud ville att han skulle gå till Soochow, lämnade han åter sin anställning vid anglo-kinesiska högskolan och flyttade till denna stad, där han tog plats som lärare i engelska. Detta var våren 1904. Under hösten samma år nådde honom underrättelsen om den stora väckelsen i Wales, hvilken kom såsom en kallelse till ett andligt uppvaknande äfven i Kina.

Lee's broder var pastor i den amerikanska-episkopala kyrkan i Soochow, och som en konferens skulle hållas där, uppsökte den unge doktorn sin bror och sade: »Din mission tänker ju hålla en konferens. Detta blir ett utmärkt tillfälle för oss att arbeta bland predikanterna. Vi måste hafva några bibelläsningar.» »Men du är icke metodist, ej heller konferensmedlem», invände hans broder, »huru kan du då deltaga i konferensen?» Utan att blifva afskräckt, svarade Lee: »Om det är från Herren, så för han det igenom. Du är församlingens pastor här. Ingen skall sätta sig däremot, om det är af Gud.»

Tillkännagifvanden utsändes och bibelläsningar höllos, och ehuru något motstånd följde, blefvo dessa möten likväl till stor välsignelse alltifrån början. Underrättelsen om hvad Gud gjort och huru han verkat genom den unge dr Lee spred sig vida omkring, och från denna tid började kallelser att komma från när och fjärran. Sålunda började hans vidtomfattande missionsverksamhet.

Men frågan om sätt och medel borde tagas i betraktande. Det var omöjligt att besvara alla dessa kallelser och ändå stå kvar vid skolan. Detta var en allvarlig sak. Han var icke anställd vid någon mission och hade ingen enskild förmögenhet. Kallelsen var dock tydlig, och detta var det viktigaste för Lee. Han måste först söka Guds rike och han visste, att allt hvad han behöfde skulle sedan tillfalla honom.

Han gick till sin hustru och omtalade för henne hvad som låg på hans hjärta. Med en moders omsorg om sina barn voro hennes första ord: »Huru tänker du uppehålla familjen?» Det var icke detta som upptog Lee's tankar. För honom var lifvet mer än maten och kroppen mer än kläderna och att göra Guds vilja mer än det dagliga brödet. Han svarade därför: »Bedöm icke saken i detta ljus; fråga hellre: Är det Guds vilja eller icke?»

Därpå svarade hans hustru: »Låtom oss bedja och se, om det är Herrens vilja eller ej», ty för henne var det en ny och oväntad tanke. Men för Lee var det annorlunda, ty hans tankar hade redan under 5 års tid varit upptagna af denna fråga — han hade nämligen länge haft en förkänsla af hvad som skulle bli hans mission. Stundom hade han öfverväldigats af en sådan själsångest vid tanken på de skenbart motsatta krafven: att å ena sidan tjäna Gud, å andra sidan sörja för familjens uppehälle, att han varit nära att duka under. Han hade gripits af denna hjärtats oro, hvilken är så vanlig hos de flesta människor, där-

för att de sörja för morgondagen, innan morgonen har grytt. Men då Guds tid kom, då vek all fruktan. Han ansåg därför, att han icke längre behöfde förbida Gud i denna sak. Guds vilja var redan för honom så uppenbar, att tanken på att ytterligare gå till Gud i bön syntes icke blott vara en dårskap utan till och med en synd. Han gick således genast till högskolans rektor och inlämnade sin afskedsansökan. Man måste känna förståelse för hans unga hustru, till hvilken detta kommit så oväntadt, då hon gjorde honom allvarliga föreställningar, sägande: »Du har handlat alltför hastigt.»

I samband med denna berättelse om Lee's trosgärning må några ord här anföras ur en uppsats i den lilla tidskriften »The Gospel Guide», utgifven af honom själf, — till hvilken vi sedermera flera gånger skola hänvisa. Med utläggning af Pauli ord till romarna kap. 10:15: »Huru skola de predika, om de icke varda sända?» säger han:

»Af Gud sända män måste predika ordet, träda fram i 'tid och otid' (2 Tim. 4:2). Huru församlingen än må behandla dem, till sin död kunna de ej göra annorlunda, emedan de hafva det inre medvetandet att de äro sända, icke af människor utan af Gud. Om människorna behandla dem illa eller söka nedsvärta dem, beklaga de sig icke öfver Herren eller nedlägga sitt ämbete. De kunna icke förklara inför människor i dag, att de äro sända af Gud, och i morgon då någon svårighet möter dem, önska att icke mera predika. Deras förtröstan i afseende på underhåll är utan tvifvel och oro, enär de veta, att de för-

visso äro sända af Gud och att Gud alldeles säkert skall draga försorg om dem (1 Kor. 9:14).

»Paulus säger icke, att I icke kunnen vara vältaliga. Han vet, att I ären skickliga därtill. Församlingen i våra dagar lider icke brist på energiska och begåfvade talare, men väl på af Gud sända män, fyllda med hans Helige Ande. Att predika är viktigt, predikantens fostran är viktig, men viktigast af allt annat är att vara sänd af Gud. Jag tänker, att om en människa verkligen förstode hvad det innebär att predika, skulle hon icke så lätt åtaga sig det, icke heller tillråda andra att göra det. Huru viktigt är det ej att vara sänd af Gud! Huru skola de predika, om de icke varda sända?»

Öfvertygad om att själf vara sänd af Gud, lämnade dr Lee sin befattning, förlitande sig på Guds omsorg att fylla alla hans timliga behof.

Följande lilla berättelse, som Rev. Webster vänligen ställt till vårt förfogande, gifver oss ett belysande exempel på dr Lee's förtröstan på Gud i de timliga behofven. »Jag träffade först dr Lee, under det vi stannade några timmar i Shanghai på väg till Mokanshan. Mr Sloan hade berättat mig om det sätt, på hvilket Gud verkat genom denne man, och mrs Fishe har vidare meddelat mig därom under en resa på en ångbåt från Wuhu till Shanghai. Dessutom träffade jag i Shanghai en miss Webster, som fått mottaga stor välsignelse under ett af dr Lee's missionsmöten.

»Vid min återkomst från Mokanshan träffade jag

åter dr Lee, och han frågade mig, om jag vore den Rev. Webster, som skrifvit öfver ämnet 'Helgelsens verklighet'. Han förklarade, att kapitlet: 'Helgelsens hemlighet', varit en stor hjälp för honom kort efter hans omvändelse i Tientsin, då han genomgick en tid af svårmod och tvifvel.

»Från första stund jag hörde om dr Lee, erfor jag en innerlig önskan att kunna bistå denne man med timlig hjälp. Jag hade några 5-pund-sedlar, som jag mottagit af en dam — tillhörande 'Alla Själars' kyrka — att utdela bland missionärer, som voro i verklig nöd. Jag delgaf mr Sloan min afsikt, och han gillade förslaget. Vi kommo dock öfverens om att jag först efter min återkomst från konferensen i Kuliang skulle lämna dr Lee penningarna. Emellertid gick jag en dag att besöka honom, då vi väntade på ångbåten till Fuchow. Jag träffade honom med hustru och tre barn i hans lilla hem. Rummet var möbleradt i europeisk stil, och bokskåpet innehöll många goda engelska böcker. Jag hade händelsevis en 5-pundsedel i min plånbok, hvilken jag tänkte sända till en broder i Mokanshan, men under det vi knäböjde i bön, manades jag kraftigt att lämna penningarna till dr Lee. Jag gjorde så, och han tog emot dem på sitt förbindliga sätt utan att göra någon affär däraf. Omkring fjorton dagar därefter hörde jag af mrs Fishe, att då dr Lee lämnat penningarna till sin hustru, hade hon sagt honom, att de hade endast två dollars kvar. När kärlets botten börjar visa sig, svarar Gud förvisso på bön.»

Budskapet.

Någon gör kanhända den frågan: »Hvilken var dr Lee's egentliga mission?» Det bästa svaret gifva hans egna ord. En gång blef han tillfrågad: »Är det orätt att tro på Kristus såsom endast vår Frälsare och icke äfven såsom vårt lif?» Han svarade: »Den människa, som tror, att Kristus Jesus utgjutit sitt dyra blod och dött för hennes synder men icke mottager honom i sitt hjärta som sitt lif, liknar en israelit, som söker skydd under Lammets blod men icke äter dess kött (2 Moseb. 12:7—9). Hade Israel gjort så, är jag förvissad om att deras svaghet varit så stor, att de ej haft kraft att ens fly ut ur Egypten.»

»Kristen, är du alltid svag likasom den hvilken är sjuk, så att du icke har kraft att öfvervinna satan, synd, lusta och värld — så att du icke har kraft att göra Guds vilja och hålla hans bud? Då beror det på att du icke lefver af Kristus Jesus och icke mottager honom i ditt hjärta som ditt lif.»

Dessa ord återgifva de tankar, som uppfyllde Lee's

sinne och hjärta. Att undervisa de kinesiska kristna i dessa och dylika sanningar var hans lifs passion, och i denna verksamhet var han rikligen välsignad.

Vid några tillfällen uppmanade hans vänner honom att predika för icke-kristna, och två eller tre gånger gaf han efter för dem, som voro äldre och mera bepröfvade kristna än han, men angående dessa fall sade han: »Jag misslyckades fullständigt och kände mig alldeles förbryllad inför de icke-kristna. Att göra något, för hvilket vi icke fått särskild gåfva, synes mig vara en förmätenhetssynd.»

Han hade hoppats att få till stånd en byggnad för att där hålla andliga konferenser, liknande Keswick-konferensen, och anordna sommarskolor och bibelinstitut, men han lefde icke så länge, att han fick se detta. Under tre eller fyra år reste han omkring från station till station, ifrigt uppmanande de kristna till ett fullare lif i Kristus. I juni 1907 utgaf han tillika med flera kristna vänner en tidskrift kallad »The Gospel Guide», (Ledning i evangelium), hvilken han hoppades skulle intaga en liknande plats i Kina som »The Christian» och »The Life of Faith» i England. Denna tidskrift, som utgafs kvartalsvis, uppnådde inom kort en spridning af 10-tusen exemplar.

Denna korta skildring af dr Lee's missionsverksamhet tillåter oss icke att i detalj följa honom från plats till plats. Några fakta angående en konferens, som han bevistade, äro alldeles tillräckliga för att närmare belysa hans verksamhet, och några utdrag från hans uppsatser, offentliggjorda i »The Gospel

Guide», gifva oss den bästa föreställning om hans sätt att uttala sina tankar.

Under fortgången af hans verksamhet synas två ting vara särskildt att beakta: Det ena, en stängd dörr under bönestunden, då man icke under någon förevändning kunde erhålla svar af honom; och det andra — dessa bönestunder undantagna — en beredvillighet till samtal, vare sig långt eller kort, med hvilken som helst som önskade ett sådant. »Sällan eller aldrig», skrifver någon som kände honom närmare, »har man sett en framstående Herrens tjänare så fullkomligt fri från hvarje självisk tanke, och detta trots en jämförelsevis svag kropp och en pressande arbetsbörda.»

Många som icke kände honom, hyste en viss respekt för honom och undveko honom såsom en fanatiker, men efter ett kort personligt samtal bröts alltid en sådan fördom, ty hans utomordentliga enkelhet och okonstlade väsen intogo alla. Artighet, om vi med detta ord vilja beteckna hänsynsfullhet mot och omtanke för andra — vare sig mot hustrun i hemmet eller värden i något missionshem, blef mer och mer ett framträdande drag hos honom, men hans eget lands ceremoniella etikett var för honom högst motbjudande, enär den saknade all uppriktighet.

Vid några af dr Lee's missionsmöten sammanslöto sig flera olika missioner såsom i Wuhu våren 1907, då sju missionssällskap samverkade. Låtom oss i anden förflytta oss till en af dessa konferenser — Honan provincialkonferensen, hållen i Chowkiakow.

Här, i hjärtat af Kina, på en liflig marknadsplats belägen vid stranden af Shafloden, hade de kinesiska kristna samlat sig från när och fjärran. Det hade tidigt tillkännagifvits, att dr Lee skulle deltaga i konferensen, och mycken bön hade uppstigit till Gud, att han måtte uppenbara sin kraft ibland dem. Tid, penningar och arbete offrades villigt af de kristna för att kunna vidtaga alla nödvändiga förberedelser. Halmmadrasser förfärdigades, värdshus hyrdes och inreddes, tillfälliga kokspisar insattes, och tältdukar och stänger hyrdes eller lånades för det stora tältet.

Då de aflägsna gästerna anlände, blefvo de antecknade, fingo sina logis anvisade och mottogo konferensmärket: »Det glada budskapets konferens», tryckt i röda bokstäfver på ett gult sidenband. Utom detta märke tillkännagaf en rosett det distrikt, till hvilket hvarje delegerad hörde. En särskild sångbok användes. Sången leddes af skolgossarna från missionsstationerna, hvilka tjänstgjorde som sångkör. De första mötena höllos i kapellet, som rymde 500 personer, men antalet ökades till 700 och sedan till 800, hvarför tältet måste tagas i anspråk på söndagsmorgonen.

Dr Lee talade hvarje förmiddag och Rev. I. Goforth — tillhörande den kanadiska-presbyterianska missionen — lämnade hvarje afton gripande skildringar om väckelsen i Korea. Efter konferensens slut fortfor dr Lee under 6 dagar, såväl morgon som afton, att tala öfver ämnet: »Den inneboende Kristus». Ett djupt och förblifvande verk utfördes bland de

kinesiska ledarna, och dr Lee's bibelläsningar på engelska visade sig vara till stor hjälp för missionärerna själfva.

Förutom de offentliga mötena ägnade dr Lee mycket af sin tid åt personliga samtal med dem, som voro intresserade, och då var han alltid på sin vakt att icke förlora hufvudsaken ur sikte. Några kommo med frågor af blott filosofiskt intresse och andra i den förhoppningen att befrias från ett oroligt samvete. Någon tillhörande den förra kategorien närmade sig honom med den frågan, om han kunde säga, hvem den unge mannen var, som, endast insvept i ett linnekläde, följde Jesus aftonen före hans fängslande och som slutligen »lämnade linneklädet kvar och flydde naken.» »Några säga att det var Markus, andra att det var Lukas»; »hvem säger Ni, att det var, dr Lee?» Angelägen om att undvika en gagnlös ordstrid och besjälad af ifver att få hjälpa själar, svarade dr Lee:

»Min vän, Ni har fått två kandidater till den platsen — Markus och Lukas — hvarför vill Ni, att jag skall föreslå en tredje?»

En annan kom och talade med honom om sitt oroliga samvete, ty han hade för vana att besöka teatern, att röka o. d., hvilket somliga gillade, andra ogillade. I stället för att uppgöra saken med Gud i enlighet med ordet: »Allt som icke är af tro, det är synd», kom denne i förhoppning att af dr Lee få ett bevis. Men dr Lee svarade endast: »Hvarför frågar Ni mig?» med ett uttryck och en blick, som visade, att frågans motiv var alltför tydlig, hvarför

samtalet afstannade. I stället för att ord för ord återgifva de föredrag, som höllos på dr Lee's möten, må endast några anföranden här lämnas från hans uppsatser i »The Gospel Guide».

»Evangelium är ett gladt budskap. Om någon vill mottaga det glada budskapet, måste hans öron öppnas. Evangelium är ljus. Om någon vill mottaga ljus, måste hans ögon öppnas. Evangelium är Guds utsäde. Om någon vill mottaga detta Guds utsäde, måste jorden förberedas. Begynnelsen af Jesu Kristi, Guds Sons, evangelium är en ropandes röst i öknen: 'bereden Herrens väg, gören hans stigar räta'. (Mark. 1:3). Hvilken är denna Herrens väg? Helt enkelt den väg, på hvilken Herren kommer för att välsigna sitt folk. Detta syftar icke på den väg, på hvilken vi komma till Gud, utan på den väg, på hvilken Gud kommer till oss. Den väg, på hvilken vi komma till Gud, har blifvit förberedd af Gud själf.

»Någon hjälp från vår sida i detta afseende är gagnlös. I dag är vägen för oss till Gud fullkomligt beredd af Gud själf, men han kallar oss att bereda väg för hans kommande till oss.

»Om en monark i något af Österns konungariken står i begrepp att företaga en resa, måste man tillse, att de vägar, som han skall passera, äro jämna och stenarna bortskaffade. Så måste man äfven aflägsna från den väg, på hvilken Gud kommer till oss, hvarje sten, hvarje synd, som hindrar honom». (Jes. 11:4).

Denna tidning — »*The Gospel Guide*» — framställer med klarhet den fullkomliga frälsningens väg

genom Kristus, källan till en kristens kraft, och vi bedja, »att vår Herre Jesu Kristi Gud, härlighetens Fader, må gifva eder vishets och uppenbarelses Ande i sin kunskap och upplysa edert hjärtas ögon, så att I förstån, hvilket hopp det är, hvartill han har kallat eder, och hvilken rikedomen är af hans arfs härlighet bland de heliga, och huru öfversvinneligt stor hans makt är med afseende på oss, som tro efter hans mäktiga krafts verkan, hvilken han verkade i Kristus». (Ef. 1:17—20).

Efter denna inledning följa uppsatser af olika författare äfvensom öfversättningar från böcker af dr Andrew Murray m. fl. tillika med uppsatser af dr Lee och hans kinesiska kolleger. Som vi här endast ha att göra med dr Lee själf, så anföra vi endast citat från hans egen penna.

Bland dr Lee's uppsatser förekom »The Dangers of the Chinese Church.» (Den kinesiska församlingens faror.) Den lyder som följer:

»I vårt land ha nyligen försiggått stora förändringar och många dörrar hafva öppnats, den studerande ungdomen har gjort stora framsteg, och Kina i dag är icke Kina för några tiotal år tillbaka. Om icke Guds församling i Kina skulle nå en utveckling i andligt afseende, motsvarande den studerande ungdomens, skulle det blott bevisa församlingens tomhet och brist på kraft, och studenterna skulle mer och mer förakta dess medlemmar. Men om Guds församling med helt hjärta vill söka efter sanningen och frälsningens verklighet, skall kunskapen, huru stor

denna än må vara, se sig tvungen att bevisa samma sanning och vittna om dess verklighet, ty sann forskning och sann lära äro icke motsatta.

»Svårigheten består icke däri att vetenskap och sanning äro hvarandra motsatta, utan däri att de flesta kristna, frånsedt vissa bruk och ceremonier, äro nästan likställda med världen i allt som rör jordiska ting. Hela dagen kretsa de endast omkring sig själfva och sina egna jordiska intressen. När är tid för dem att nalkas Gud och läsa sin bibel? De känna därför icke den kristna lärans verkligheter, och när därför en fråga ställes till dem, kunna de icke svara; och skulle en otrosbok falla i deras händer, kunna de icke endast icke vederlägga dess satser, utan de rubbas till och med i sin svaga tro.

»Om det alltså nu inträdt en tid af fara för Guds församling, är det på samma gång en tid af hopp. Ty ehuru dessa otrosböcker ställa oss kristna på prof, gifva de oss samtidigt rika tillfällen att få aflägga vittnesbörd, om vi verkligen kommit till en lefvande erfarenhet om sanningen eller ej. Må människorna vakna upp och mottaga Kristus i sina hjärtan! Om detta sker, skola de icke endast själfva blifva frälsta utan blifva till stöd för Kristi församling, ty de, som icke tro, skola genom dem se att *Gud är* och att *Jesus Kristus* är en *verklighet.*

Öfver den trossanningen: »Så hållen ock I före, att I ären döda från synden» Rom. 6:11, skrifver dr Lee: »Det finnes många, som i hjärtat längta efter att dö med Kristus, men hvilka icke fullt förstå pröf-

ningarnas nytta, emedan de ej sett, att dessa verka alldeles detsamma som korset och att Gud tillstädjer dem att komma öfver oss, för att den död vi i hjärtat åstunda och med munnen bekänna må blifva förverkligad. Vi måste lyda Guds vilja och fröjdas i våra lidanden och pröfningar, vi måste afstå från hvad vi skatta högst, från våra förhoppningar, våra planer, vår motvilja för förlust, köttets och ögonens begärelse, våra orena tankar, detta lifvets omsorger, allt detta måste vi öfverlämna åt Gud, på det att hans Helige Ande må göra köttets död verklig, i det han fastnaglar detsamma vid Kristi kors. (Gal. 6:14).

»Gud kan bruka såsom vårt kors vår hustru, våra barn, våra anhöriga eller vänner, människor inom och utom församlingen, svåra lefnadsförhållanden, världens lockelser och glans. Allt detta kan han bruka för att pröfva oss, på det att den svaghet, som ligger fördold i våra hjärtan, må uppenbaras och vår erfarenhet blifva tillförlitlig. Må alla de, som vilja vara döda med Kristus, hålla före, att de äro döda under dagens alla erfarenheter och i beröring med människorna, på det att vår död med honom icke må betraktas af de utanför stående med gäckeri eller såsom blott en tom bekännelse.»

Då dr Lee med ifver ville framhålla hvad Lukas lär oss i kap. 24:49: »Blifven kvar, till dess I varden beklädda med kraft af höjden», skrifver han:

»Om apostlarna redan från första början behöfde kraft af höjden för att kunna predika, huru skulle *vi* då våga att utan denna kraft å ena sidan predika

mot ondskans andemakter i himlarymderna, å andra sidan uppmana människorna, döda i öfverträdelser och synder, att stå upp med Kristus? För människor är detta omöjligt, men för Gud är ingenting omöjligt . . . Finnes väl något så svårt som att frälsa en människa? Hvilken människa tänker väl, att hon skall kunna skapa himmel och jord, eller hvilken människa tror väl, att hon skall kunna frälsa en själ? Här gäller det själens eviga väl — dess lif eller död; det gäller himmel eller helvete. Kunna vi lättsinnigt börja predika, när det gäller en människas själ, som är dyrbarare än hela världen? Kunna vi leka med människors själar? Låtom oss vänta, tills den Helige Andes kraft kommer öfver oss och icke löpa åstad före honom.

»Herren befaller oss att vänta, emedan väntanstiden gifver Gud tillfälle att rannsaka våra hjärtan, att pröfva verkligheten af vår ånger, att visa om vi verkligen hata synden eller åtrå världen, om vi vilja försaka oss själfva, och »hålla Kristus helig» i våra hjärtan, om vi älska människosjälar och äro villiga att dö med Kristus, uppstå med honom och försättas med honom i det himmelska . . .

»Endast Herren kan verka i oss sann ånger, hat till synden, försakelse af världen, uppgifvande af självlifvet, kärlek till honom och till människosjälar — just såsom han älskade. Endast genom den Helige Andes kraft kan Kristus bo i våra hjärtan för att verka genom våra ord och gärningar, så att människorna må blifva lydaktiga (Rom. 15:18); att församlingen

må mottaga uppbyggelse, förmaning och tröst (1 Kor. 14:3, 4). Anden i våra hjärtan skall strida mot köttet (Gal. 5:17); kroppens gärningar dödas genom Kristus i lif och död (Rom. 8:9, 10, 13); Anden skall förhärliga Kristus (Joh. 16:14); lära oss att förblifva i honom (1 Joh. 2:27, 28), att Kristus må bo genom tron i våra hjärtan (Ef. 3:17), så att om vi än hafva denna skatt i lerkäril, den öfversvinneliga kraften må vara Guds och icke af oss (2 Kor. 4:7), att vi måtte lefva för honom, som för oss har dött och uppstått (2 Kor. 5:15), på det att Andens kraft må verka i våra hjärtan och kroppar, att de, hvilka äro döda i synder, må blifva frälsta och Guds församling i Kina väckas till lif. Hvad vi bida efter, är den Helige Ande själf och genom honom Kristus, så att vi härefter må hafva makt med människor och kraft i vår predikan.»

De sista citaten från dessa intressanta uppsatser äro grundade på några ord ur 1 Tess. 5:19 och Ef. 5:18: »Utsläcken icke Anden», »utan uppfyllens med Anden».

»Kristna, som hafva begynt i Anden, måste fullkomnas i honom (Gal. 3:3); om vi lefva i Anden, så låtom oss ock vandra i Anden (Gal. 5:25). Vi måste därför vara på vår vakt, att vi icke motarbeta hans verkningar. Manar Anden, att du skall bekänna, så bekänn; att du skall bedja, så bed; att du skall läsa din bibel, så läs; att du skall vittna, så vittna; att du skall föra själar till Kristus, så lyd; om han gifver dig ord att tala, så tala; om det är något hos

dig som bör ändras, så ändra det; om han vill att du skall försaka något, så försaka; vill han att du skall hjälpa någon med något, så hjälp; vill han att du skall göra något stort eller ringa, så gör det; vill han, att du skall gå till någon plats, så gå; vill han däremot att du skall undvika en plats, så undvik den; och må vi till sist icke endast icke stå emot hans verkan utan ock uppfyllas med Anden.

»En kristen står emellan två stora makter. Å ena sidan den Helige Andes verkan och å andra sidan köttets begärelser (Gal. 5:17) (1 Pet. 2:11). Om han lyder Anden, skall han uppfyllas med kraft af höjden, men lyder han köttet, skall han uppfyllas af helvetets kraft.»

Att dr Lee talade hvad han erfarit, bevisas genom vittnesbörd från många håll. Han talade med makt och var till stor välsignelse för många. Då Rev. W. J. Drummond, tillhörande den amerikanska presbyterianska missionen i Nanking, talade vid det stora missionsmötet i Keswick detta år, framhöll han missionärernas i Kina stora tacksamhet till Keswickkonferensen för de talare den välvilligt utsändt till dem, men han och många med honom kunde dock ej underlåta att intyga, det dr Lee varit till ändå större välsignelse för missionärerna än de särskildt utsända Keswicktalarne.

En annan missionär, nu i hemlandet, säger att brefvet till efesierna blifvit för henne en ny bok, sedan hon hört dr Lee's bibelläsningar öfver denna del af den Heliga Skrift.

Om hans mission i Nanking, uteslutande anordnad af kinesiska kristna, skrifver ett ögonvittne: »Vår största hörsal, som rymmer omkring 500 personer, var dagligen till trängsel fylld af ifrigt lyssnande människor, hufvudsakligen kristna.. Aldrig förut hafva missionärerna i Nanking sett ett så stort antal åhörare berörda af sanningens kraft, och detta oaktadt framställningssättet var så enkelt. När tillfälle gafs för bön eller vittnesbörd, hände det ofta, att flera stodo upp på en gång för att bedja eller tala, med ett allvar och en uppriktighet, som tydligt visade, att den Helige Ande utfört sitt verk i deras hjärtan. Det allmänna omdömet var: 'Hvilken kraft har icke denne man!' Och det bästa af allt är att han skall lämna efter sig andra — icke så få — hvilka hafva funnit hemligheten till hans kraft. Våra böner om andeuppfyllda kinesiska ledare hafva blifvit hörda. Lofvad vare Gud för det arbete dr Lee utfört ibland oss!»

»Dr Lee har talat flera gånger till oss missionärer, och han har varit till icke mindre hjälp för oss än för kineserna. Vi behöfva den undervisning han gifvit oss. Hans kritik öfver oss har gjort oss godt, ty den var rättvis och sann. Aldrig förut i Nanking hade 30 till 40 missionärer suttit vid en kinesisk kristens fötter och förts af honom in uti ett djupare andligt lif.»

Exempel sådana som ofvanstående kunde mångfaldigas, men vi måste begränsa oss till ett anförande från tidskriften »The Chinese Recorder». Utdraget lyder som följer:

»Vid sin död var dr Lee en helt ung man, men genom hängifvenheten för sin lifsuppgift — fördjupandet af församligens andliga lif i Kina — har han utfört ett stort verk. Hans grundsats var fullkomlig undergifvenhet under Guds vilja. Denna vilja fann han uppenbarad i Guds ord, hvilket han som få älskade och studerade. Han var fri från hvarje lidelse och tillät ingen kompromiss med synden hos dem, med hvilka han stod i förbindelse. Han var oförskräckt i sin framställning af sanningen. Kristna af alla klasser och erfarenheter blefvo kraftigt berörda och välsignade genom hans undervisning.

»Det finnes nästan ingen missionsstation i Central-Kina, som icke har direkt eller indirekt känt kraften af det budskap, som brann i denna mans hjärta. Flera af de missionärer, som talade vid minneshögtiden i Mokanshan, vittnade om den uppbyggelse, som de mottagit genom dr Lee. Detta är vittnesbördet från hundratals församlingsmedlemmar i Kina.

»Det synes oss missionärer, som skulle Kristi sak lida på att förlora en man, hvilken med så mycken andlig kraft frambar budskapet till församlingen, och detta just då han så väl behöfdes för Guds rikes framgång i Kina. Det är likväl ett ämne till tacksägelse, att hans gärningar och föredöme fortlefva i många kristnas andliga lif, som blifvit stärkta genom honom, och i en kraftigare uppenbarelse om Guds makt att bruka de människor, hvilka gifvit sig helt till hans tjänst. Det är sådana män, som försam-

lingen behöfver för missionens framgång i Kina — män, som få inhämta sin kristna tro på sina föräldrars knän, fostrade under kristligt inflytande, utbildade i kristna skolor, och hvilka om möjligt liksom dr Lee få rikta sin kunskap och sin undervisning från den andliga litteraturens rika skatter och sedan, uppfyllda af den Helige Ande, gå ut som evangelister bland sitt folk. Vi fråga om någon utländing, vare sig från England eller Amerika någonsin skall kunna jämföras med dr Lee i hans framgång i det omedelbara arbetet för kinesernas evangelisering.

»Med hänsyn till dr Lee's lif och verk, såsom typiska för hvad män af hans karaktär kunna utföra för Kina, kunna två högst viktiga slutsatser dragas. Den första är att ett grundligt inhämtande af västerländsk bildning betydligt höjer värdet hos en man, som nedlägger sina gåfvor på Guds altare för att tjäna honom. Funnes det flera män lika dr Lee, skulle de mer än rättfärdiga det bildningsarbete, som missionen utför i Kina jämsides med det direkta missionsarbetet. Den andra slutsatsen är att några män af denna typ, snart skulle lösa frågan om en sammanslutning af de kinesiska församlingarna, äfven om de därmed icke skulle lyckas få till stånd en organisk förening. »Det är anmärkningsvärdt att sådana ledare inom den kinesiska kristna församlingen icke fästa synnerlig stor vikt vid de kyrkliga skiljaktigheterna och nästan aldrig misstaga sig på hvad som är det väsentliga i kristendomen. 'Alla, som älska Kristus upptagas i deras församling.' Då Gud har fått bruka sina tjä-

nare till att fostra män sådana som dessa, skola förvisso många af de svåraste missionsproblemen lösas af sig själfva. Därför borde församlingen ständigt bedja och missionärerna utan återvändo verka för utbildande af sådana män som dr Lee.»

Inför sådana vittnesbörd kan man väl ej förundra sig öfver att så många hjärtan blefvo djupt gripna vid underrättelsen om hans död. Förvisso var han den man, som församlingen i Kina så väl behöfde. Men Gud tänkte annorlunda. Vid en ålder af 33 år, med ett hjärta brinnande af hängifvenhet för Kristus och uppfylld af förhoppningar och planer för den kommande kyrkan i Kina, afled han, trött af mödor och svåra andliga strider. Bland hans sista arbeten var öfversättningen till kinesiska af Seiss's bok »The Revelation» (Johannes' Uppenbarelse), ett verk, som det icke blef förunnadt honom att afsluta. Sjukdom tvang honom att tillbakavisa flera kallelser. Under en tid vistades han på ett sanatorium i Mokanshan för att hvila; men hans svaga kroppskrafter nedsattes ytterligare genom en tillstötande sjukdom, och den 14 augusti 1908 omkring kl. 9,30 e. m. afsomnade han i Jesus. Liksom Henry Martyn, hvilken dog i en ålder af 31 år, och senare D. M. Thornton, som endast var ett år äldre än Lee, brann han bokstafligen ut för Gud. Men sådana eldar kunna icke släckas. Den eld, som brinner i predikantens hjärta, har tändt eld i mången åhörares hjärta, ty han, som döper med den Helige Ande och med eld, kan väl begrafva sina arbetare men forsätter likväl sitt verk.

Ett förblifvande verk.

Mannen är borta, men verket förblifver. Vi få icke koncentrera våra förhoppningar på redskapet, äfven om vi prisa Guds nåd i honom, utan på skördens Herre. »Så är nu hvarken den något, som planterar, eller den, som vattnar, utan Gud, som gifver växten.» Och han, som gaf, älskar ännu att gifva, ty arbetet är hans och han älskar att välsigna. Trädgården må synas än så ödslig sedan blommorna blifvit borttagna, jorden skall dock åter frambringa ymniga skördar; och församlingen må synas än så öfvergifven, sedan den förlorat en Herrens tjänare — himmelen håller dock ej tillbaka Guds gåfvor längre än tills hans fastställda tid kommer.

Men jorden måste odlas och skördens lagar åtlydas, himmelen måste anropas under bön och välsignelsens villkor uppfyllas. »I hafven icke, emedan I icke bedjen» (Jak. 4:2). »Bedjen, och I skolen få, på det att eder glädje må vara fullkomnad.» (Joh. 16:24).

Om Samuel kunde Hanna säga: »Om denna gosse bad jag; nu har Herren gifvit mig hvad jag utbad mig af honom» (1 Sam. 1:27), och genom denna

bön blefvo Judafolket och hela världen välsignade. »Bedjen fördenskull skördens Herre, att han utsänder arbetare till sin skörd.» (Luk. 10:2). Låtom oss icke tolka denna befallning, som om den endast gällde missionärerna, hvilka lämna sitt fosterland för att gå ut i den icke-kristna världen, utan låtom oss bedja fram de »arbetare», som af naturen äro oändligt mycket lämpligare — infödda kristna, som vandra bland sitt eget folk.

Kina har den dag som är omkrlng 10-tusen infödddа evangelister. Skola icke de rika intellektuella och andliga gåfvor, hvarmed dr Lee var utrustad, påminna oss om — och kanhända vi behöfva en sådan påminnelse — att äfven öfver dessa »är den Helige Andes gåfva utgjuten.» Han, som har gifvit den kinesiska församlingen en pastor Hsi och en doktor Lee, har äfven andra välsignelser att gifva. »Så säger Herren, Herren: 'Också härutinnan vill jag låta mig finnas af Israels barn, så att jag fullbordar det på dem.'» (Hes. 36:37).

Underrättelserna om det märkliga uppvaknandet i Korea, om väckelsen i Mandsjuriet och om de tider af välsignelse, som kommit till många platser i Kina, ljuda för det lyssnande örat »såsom en röst af mycket vatten.» (Joh. Upp. 1:15). Öfverallt förnimmes en allvarlig väntan, och följande anförande ur »The United Free Church Record» för september, hvarmed vi sluta denna lilla berättelse, visar hvad församlingen i Kina i hög grad behöfver och huru villig Gnd är att gifva en Andens utgjutelse från höjden: — »Rörelsen har

varit en kinesisk rörelse. Det var de infödda talarna, genom hvilka Gud verkade öfverbevisning om synden, och det var endast kineserna själfva, hvilka visste huru de skulle behandla de bekymrade. Weir och och jag, och såsom vi sedermera hört, äfven alla de andra missionärerna, voro hjälplösa som barn. När rörelsen först kom till en station, ställde sig den utländske missionären tviflande och kritisk samt böjd för att anse nästan alltsammans som hysteri, endast angelägen om att i tid hämma rörelsen; men endast en eller ett par dagar därefter, då yttringarna voro så omisskänneliga, att ingen längre kunde tvifla på att de voro den Helige Andes verk, blef missionären mera sympatiskt stämd, men äfven då var han föga mer än åskådare. Den kinesiska församlingen har till slut funnit sig själf.

»De bekännelser, vi hörde i denna lilla stad, (och om ni mångdubblar dem till tusental eller så omkring, få ni en föreställning om hvad som ägt rum i hela Mandsjuriet), öfvertygade oss om hvad vi mer eller mindre visste förut, nämligen att det kinesiska hemlifvet är i moraliskt afseende en pesthärd. Nästan två tredjedelar af männen bekände sig hafva brutit mot sjunde bundet: flera hade försökt att döda sin nästa genom gift, andra hade försökt begå självmord, en man bekände sig ha begått mord, tre hade varit boxare och flera andra erkände sig skyldiga till andra onämnbara laster. I kunnen lätt förstå, att när sådana människor få syn på korset, gripas de af en våldsam ångest — de voro alldeles utom sig af förtviflan.

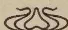
»En berättelse från Liaoyang skall visa eder hvad jag menar. En af de män, som aflagt offentlig bekännelse, var en f. d. röfvare, hvilken hade återvändt till det borgerliga lifvet och inträdt i församlingen, endast och allenast med tanke på att hindra myndigheterna från att gripa honom. Rättstjänarna fingo dock fatt i honom, och som mannen var en beryktad röfvare, fingo de med lätthet bevis nog att döma honom. Enligt en paragraf i den kinesiska lagen kan en förbrytare först efter bekännelsen dömas till döden; om han icke bekänner, underkastas han tortyr, då han — såsom det lindrigaste af två onda ting — vanligen föredrager att aflifvas för att således göra ett slut på allt. Denne f. d. röfvare visste detta; och som lifvet var honom kärt och han var en beslutsam ung man, föresatte han sig, att han hellre än att bekänna ville underkasta sig hvilken tortyr som helst. Och de torterade honom mer än en gång med alla de pinoredskap, som deras infernaliska skarpsinnighet kunde uttänka, men han bekände ej. Som de insågo, att de ingenting kunde göra med honom, frigåfvo de honom; och detta var den man, som inför hela församlingen i Liaoyang bekände, att han varit en röfvare, och då han redogjorde för sina förhållanden, sade han, att hvad han lidit i fängelset var lindrigt i jämförelse med den själsångest, som drifvit honom till bekännelse. Då han aflade sin bekännelse, var, egendomligt nog, en af rättstjänarna närvarande, hvilken varit behjälplig vid tortyren, (skaror af hedningar strömmade nämligen till mötena, förundrande sig öfver

hvad som var å färde, ty snyftningar och klagoljud hördes långt ut på gatan). Denne skyndade sedan ut ur kyrkan, för att varna de öfriga rättstjänarna från att nalkas de kristna, ty sade han: »Deras ande har kommit, och I kunnen alla bli förtrollade!»

»Ett märkligt förhållande i denna väckelse var, att sedan den gått fram på en plats, men efter en tid afstannat, vände den sedan tillbaka — denna gång plöjande djupa fåror i den förberedda jorden. De synder, som bekändes under väckelsens första tider, voro mera hvad vi ville kalla brott eller förbrytelser, kräfvande bestraffning inför domstol; när väckelsen återvände, bekändes mera andliga synder, såsom att hysa hämndgiriga tankar, afund, girighet, pliktförgätenhet, motstånd mot den Helige Ande vid den första väckelsen, uraktlåtenhet att föra sina närmaste till kyrkan samt förnekandet af Kristus under boxareupproret. Dessa synder voro af sådan art, att de flesta missionärer hade misströstat om att kineserna någonsin skulle komma att fatta, att de verkligen voro synder. Denna väckelse har uppenbarat nya sanningar för de kristna kineserna; icke för en enda af dem hade hittills den Helige Ande som person varit en verklighet. Pastor Chang från Tiehling sade vid synoden: 'Läran kommer från Västerlandet, men kraften från ofvan.'»

* * *

»Men af fikonträdet lären en liknelse. När dess kvist redan har blifvit mjuk och löfven hafva spruckit ut, då veten I, att sommaren är nära. Likaså äfven I, när I sen allt detta, så veten, att det är nära för dörren» (Matt. 24:32).

På K. M. A:s förlag, Brunnsgatan 3, Stockholm C, har utkommit:

Andlig och köttslig af *Andrew Murray.* 10 öre. 3:dje uppl.

Andens fullhet. 5 öre. 2:dra uppl.

Andens verk af *F. B. Meyer.* Tvänne föredrag hållna i Stockholm den 7 Okt. 1900. 30 öre.

Daglig gemenskap af *Andrew Murray.* 3 öre. 2:a uppl.

Den krokiga stammen. 5 öre.

Djupare inåt af *Frieda Ufer-Held.* Öfvers. från tyskan. 75 öre.

Ett heligt lif af *Mac Gregor.* 50 öre. 2:dra uppl.

Ett gudomligt klockspel eller **"Hvarandras lemmar"** af *M. Ewbank.* 5 öre.

Från djup till djup af *Max Isaac Reich.* 25 öre.

För dem som älska Gud af *Jane Guinness, f. af Sandeberg.* 12 öre.

Genom död till lif af *Andrew Murray.* 10 öre.

Hemligheten till seger öfver synd af *F. B. Meyer.* 5 öre. 2:dra uppl.

Innanför förlåten af *M. Ewbank.* 5 öre.

Luttringstider af *M Ewbank.* 5 öre.

Vägen i Lammets fotspår af *G. Steinberger.* 50 öre. 2:dra uppl.

Ödmjukhet af *Andrew Murray.* 50 öre. 2:dra uppl.

Herren kommer. 10 öre.

Vår Herres andra tillkommelse. Af *John Wilkinson.* I, II, III, IV 10 öre pr st.

Ny kraft för nya kraf. Föredrag vid Söderteljekonferensen 1910. 1: 50.

Stor nåd. Föredrag vid Söderteljekonferensen 1911. 1: 50.

Ljusglimtar af *G. Steinberger.* 60 öre.

Korsfäst med Kristus af *J. Penn-Lewis.* 40 öre.

Guds vindar af *Bessie Porter-Head.* 25 öre.

Golgata-sinne af *S. D. Gordon.* 10 öre.

Jakobs Gud af *Edw. W. Moore.* 10 öre.